

תא 84193/00

בבית משפט השלום בתל אביב - יפו

04/04/2001

בפני כב' השופטת דניה קרת-מאיר**בעניין:**

1. גידי תנורים בע"מ

2. גדעון אדלר

3. יצחק אדרי

4. דניאל מצרי

התובעים**נגד**

דן אנד ברדסטריט ישראל בע"מ

הנתבעת**פסק-דין****עילת התביעה**

1.

התביעה הוגשה כתביעה בגין לשון הרע כאשר הפיצוי שנדרש בה היה בסכום של 200,000 ש"ח.

התובעת היא חברה העוסקת, בין היתר, בייצור תנורים לחממות הן בשוק המקומי והן עבור שווקים ברחבי העולם.

התובעים 2-4 הם מנהלי התובעת ובעלי השליטה בה.

הנתבעת הינה חברה העוסקת, בין היתר, בהפצת מידע עסקי על גופים עסקיים שונים.

בכתב התביעה נאמר כי במהלך חודש פברואר 2000 פנה מנהל סניף של בנק לאומי בע"מ, הנותן שירותים בנקאיים לתובעת, והודיע לאחד ממנהלי התובעת כי התקבל מידע לפיו אחד מבעלי המניות בתובעת הגיש בקשה להכריז על עצמו כפושט רגל וביקש לברר את המידע.

התובעת קיבלה מידע זה בתדהמה שכן המידע הינו שגוי ולא הוגשה בקשה מעין זו על ידי מי מבעלי המניות של התובעת.

לאחר מכן, הגיע ספק המספק לתובעת חומרי גלם והודיע לתובעים כי החברה עברה הוא עובד מודאג מהמשך הפעילות העסקית, לאור אותו מידע על פיו אחד מבעלי המניות של התובעת הגיש בקשה להכריז על עצמו כפושט רגל.

לאחר בירור עם הנתבעת אישרה הנתבעת כי ביום 10.2.00 הפיצה את המידע כאמור. הנתבעת שלחה לתובעת הודעה על תיקון הטעות על פיו המידע שפורסם שגוי וכי מגיש הבקשה להכרזה על פשיטת רגל הינו אחד העובדים בתובעת ולא אחד מבעלי השליטה.

על פי פרסומיה, הנתבעת היא אחת החברות הגדולות בעולם והיחידה בארץ המפיצה מידע כלכלי עסקי על חברות וגופים עסקיים שונים, כאשר על לקוחותיה נמנית הקהילה העסקית והפיננסית בארץ.

הנתבעת אף מפרסמת בעתון גלובס כי היא נותנת דו"ח מצב באשר למידע עסקי שוטף למניעת סיכונים לגבי חברות שונות, באינטרנט ובפקס.

ב21.2.00 פנו התובעים לנתבעת ודרשו כי הנתבעת תפרסם התנצלות ואף תפצה אותם.

התובעים טענו בכתב התביעה כי פרסום המידע המוטעה בוצע ברשלנות מבלי שהנתבעת נקטה באמצעים אותם ניתן היה לנקוט על מנת למנוע את הפרסום. התובעים הם בעלי אמינות גבוהה ונמנעו מהסתבכות כלכלית כלשהי ולא הותירו חובות לפרעון. שמם הטוב של התובעים הולך לפנייהם והפרסום הרשלני מהווה לשון הרע אשר גרם וגורם לפגיעה כלכלית קשה בכל אחד מהתובעים.

התובעים טענו בכתב התביעה כי נגרמה לתובעת פגיעה בשווקים קיימים ועתידיים; נגרמה פגיעה בקבלת שירותים בנקאיים; נגרמה פגיעה בקבלת אשראי מספקים ופגיעה בשמם הטוב של התובעים על ידי הצגתם באופן כוללני כפושטי רגל.

הנזקים שנגרמו הם כבדים ומרחיקי לכת אשר כל פיצוי לא יהיה בו כדי לשפוטם. אולם, לאור העובדה כי קשה יהיה להוכיח את הנזק צמצמו התובעים את תביעתם לפיצוי הקבוע בסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה1965- (להלן: "חוק איסור לשון הרע") ודרשו פיצוי של 50,000 ש"ח לכל אחד מהתובעים.

בכתב ההגנה טענה הנתבעת כי המידע פורסם במאגר המידע הממוחשב שלה. בידיעה נאמר כי אחד ממנהלי התובעת, ולא בעל שליטה בתובעת, הגיש בקשה להכרזתו כפושט רגל.

מדובר במידע המופץ ב"שיטת התראות" באמצעות המחשב ללקוחות מנויים בלבד המקבלים מידע שוטף אודות חברות מסוימות. עקב טעות אנוש של הקלדנית ובתום לב מוחלט נאמר בהודעה כי מגיש הבקשה להכרזה על פשיטת רגל הוא אחד ממנהלי החברה ולא אחד מעובדי החברה כפי שאכן היה בפועל.

מספר ימים לאחר מכן, ביום 16.2.00, לאחר שהתקבלה הודעת מנהל התובעת בדבר המידע השגוי, פרסמה הנתבעת הודעה במחשב והבהירה כי מגיש הבקשה לפשיטת רגל הוא עובד שכיר בחברה ולא אחד ממנהליה.

באותו מועד אף נמחקה כליל ממאגר המחשב ההודעה השגויה והוספה ההודעה המתקנת אשר שוגרה לכל הגופים העסקיים שקיבלו את הידיעה הראשונה, באמצעות מערכת המחשב של הנתבעת.

הנתבעת גם טענה כי תביעת התובעת מוגזמת ולא היה בידיעה שפורסמה כדי לגרום נזק לחברה, שכן הפרסום התייחס כאמור למנהל ולא לבעל מניות של התובעת.

עוד טענה הנתבעת כי הפרסום איננו מהווה לשון הרע וכי עומדת לה הגנת תום הלב. אין גם לטענת הנתבעת הצדקה כלשהי בפסיקת הפיצוי המכסימלי אשר קבוע בחוק ללא הוכחת נזק.

הנתבעת טענה כי עומדות לה ההגנות של סעיף 19 לחוק וכי התובעים 2-4 אינם זכאים לפיצוי כלשהו שכן אין יריבות בינם לבין הנתבעת.

ביום 19.3.01 הגיעו הצדדים להסדר על פיו תפורסם בעתון גלובס, ביום חמישי אשר יקבע על ידי הצדדים, מודעת הבהרה בגודל 4 אינצ' בנוסח אשר נקבע במסגרת הדיון.

להסכם זה ניתן תוקף של פסק דין והצדדים סיכמו בכתב לענין הנזק וההוצאות כאשר ניתנה לבימ"ש סמכות לפסוק בנושא זה לפי סעיף 79 לחוק בתהמ"ש.

2. האם הפרסום מהווה לשון הרע?

הנתבעת חזרה וטענה בסיכומיה כי ידיעה במאגר ממוחשב לפיה אחד ממנהלי חברה מסוימת הגיש בקשה לפשיטת רגל איננה בבחינת לשון הרע. אין הפרסום, אשר איננו נוקב בשמו של המנהל, עומד בהוראות סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע שכן אין מדובר בפרסום אשר עלול להשפיל, לבזות או לעשות את האדם נשוא הפרסום מטרה לשנאה ולעג.

אין מקום לקבל את טענת הנתבעת כי הפרסום לא היווה לשון הרע. זאת לאור העובדה כי ס' 1 לחוק איננו כולל בגדר לשון הרע רק את הפרסום אשר תואר על ידי הנתבעת לעיל.

סעיף 1(3) לחוק איסור לשון הרע קובע כי לשון הרע הוא דבר שפרסומו עלול לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו. "אדם" באותו סעיף מוגדר יחיד או תאגיד.

כאשר בוחן בימ"ש אם פרסום כלשהו מהווה לשון הרע, הרי שהמבחן הוא מבחן אובייקטיבי ואיננו מבחן סובייקטיבי.

כאשר באים להחיל את המבחן האובייקטיבי על מנת לקבוע את אופי הפרסום, יש להחיל מבחן גמיש. יש לפרוס את ההגנה על שמו הטוב של אדם או של תאגיד בקרב המגזר או החוג שבו מתנהלים חייו של אדם (ובמקרה זה תאגיד), ולא דווקא בקרב החברה בכללותה.

הלכה זו נקבעה על ידי כב' המשנה לנשיא, השופטת בן פורת בע.א. 466/86 **שאהה נ' דר דריאן**, פד"י (לט) 734.

את אותה הלכה של גמישות בדבר הציבור אשר דרך עיניו יש לבחון האם הפרסום הנטען הינו פוגע, ניתן להחיל לא רק לגבי טענה של לשון הרע בפרסום שיש בו כדי להשפיל או לבזות אדם, אלא גם במקרה בו מדובר בפרסום העלול לפגוע במשרתו או בעסקו של אדם. כלומר, יש לבדוק אם פרסום מסוים עלול לפגוע בעסקו של אדם דרך עיני הקהילה העסקית הרלבנטית.

על פי מבחן זה אין ספק כי פרסום על פיו מנהל של חברה מסוימת הגיש בקשה לפשיטת רגל, גם אם אותו מנהל איננו בעל מניות או בעל שליטה, יכול בהחלט להוות פגיעה בתאגיד בו מכהן מבקש פשיטת הרגל כמנהל.

יש לציין כי כאשר הפרסום מתייחס למנהל, אין למקבל המידע דרך מיידית לבדוק אם אכן אותו מנהל הוא בעל מניות או בעל שליטה. המחשבה המיידית היא כי המנהל הינו חלק בלתי נפרד מהחברה, גם אם מחשבה זו היתה מתבררת כבלתי נכונה לאחר בדיקה מדוקדקת יותר.

די שיהיה בפרסום משום הטלת ספק בכושרו העסקי של התאגיד ואין בימ"ש צריך לבחון האם בפועל נגרם נזק.

אין לכן ספק כי הפרסום אשר פורסם על ידי הנתבעת היווה לשון הרע על פי חוק איסור לשון הרע.

הפיצוי הראוי

3.

מגמת הפיצויים אותם מוסמך בימ"ש לפסוק למי שנפגע מעוולת לשון הרע הינה כפולה. יש לתת סיפוק לנפגע על ידי כך שיוכל לדעת כי מכירים בכך כי נעשתה כלפיו עוולה ופגעו ללא הצדקה בשמו הטוב. יש גם לגרום לכך כי סכום הפיצוי שישולם לו יוכל לשפר במשהו את מצבו ולקרבו במידת האפשר למצב שבו היה נתון קודם התרחשות העוולה.

כמו כן, נועדו הפיצויים לחנך את הקהל ויש בפסיקתם משום מגמה עונשית מחנכת ומרתיעה כאחד.

ראה לענין זה ע.א. 802/87 **נוף נ' אבנרי** פד"י מה(2) 489 בעמ' 493 - 494.

במקרה שבפני אין צורך בפסיקת פיצוי כספי על מנת לחנך ולהרתיע את הנתבעת. את הצורך בהכרה בכך שנעשתה פגיעה ללא הצדקה בשמה של התובעת מילאה הנתבעת באופן מיידי לאחר שפנה אליה מנהל התובעת.

אין מחלוקת בין הצדדים כי מיד עם היוודע הטעות הפיצה הנתבעת הודעת תיקון ולאחר הודעת התיקון נמחקה הידיעה השגויה מהמאגר. תיקון זה גם מקנה לנתבעת הקלה משמעותית לענין קביעת הפיצוי על פי ס' 19 לחוק איסור לשון הרע. עוד יש לציין כי מדובר במידע אשר לא הופץ בכלי תקשורת כלשהו אלא במאגר מידע שיש אליו גישה למנויים בלבד.

מדובר בטעות אנוש ובוודאי לא במקרה בו יש צורך לקבוע פיצוי על מנת להתרות בנתבעת שלא לפרסם מידע שגוי ללא הצדקה.

המטרה הרלבנטית היחידה אותה יכול הפיצוי להשיג הינה בדיקה מדוקדקת יותר על ידי הנתבעת של המידע אשר מתפרסם על ידה.

מבחינת התובעים אין כל בסיס לתיאור המופלג של הנזקים שנגרמו להם, נזקים שגם התובעים הודו כי יקשה מאוד להוכיחם.

אין לכן, במכלול הנסיבות המתוארות לעיל, הצדקה לדרישת התובעים לפיצוי בגובה הסכום המכסימלי שנקבע בחוק איסור לשון הרע ללא הוכחת נזק.

עיקר הפיצוי אשר ניתן היה לפסוק לתובעים ניתן למעשה על ידי פרסום הודעת ההבהרה בעתון גלובס, על פי ההסכם אליו הגיעו הצדדים במעמד הדיון. הפרסום בעתון גלובס, שהוא עתון בעל תפוצה רחבה בקהילה העסקית, מהווה פיצוי של ממש השקול לפיצוי כספי.

עם זאת, נראה כי יש לפסוק לתובעים גם סכום כספי בגין ההוצאות שנגרמו על מנת להגיע למצב בו ניתן להם פיצוי, גם אם פיצוי זה ניתן בדרך של פרסום ההבהרה במדיה רחבה ולא בדרך של תשלום.

לאור זאת, אני פוסקת לתובעים סכום כולל בסך 7,500 ש"ח אשר ישולם על ידי הנתבעת, בצרוף ריבית והפרשי הצמדה כדין מהיום ועד ליום התשלום בפועל.

מזכירות ביהמ"ש תשלח לצדדים עותק של פסה"ד בדואר רשום.

ניתן ביום 4.4.2001 בהעדר הצדדים

**דניה קרת-מאיר
שופטת, סגן נשיא**

ניתן היום י"א בניסן תשס"א, 4 באפריל 2001 בהעדר הצדדים.
המזכירות תמציא העתק לב"כ הצדדים.
זכות ערעור תוך 45 יום לביה"מ המחוזי.

מותר לפרסום מיום 11/04/2001

d08419300a.1 /

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח